

ÄLDREFÖRVALTNINGEN
AVDELNING FÖR STRATEGI OCH PLANERING

TJÄNSTEUTLÅTANDE
DNR 106-156/2008
SID 1 (5)
2008-05-13

Handläggare: Barbro Karlsson
Telefon: 08-508 36 218

Till
Äldrenämnden
den 10 juni 2008

Valfrihetssystem inom äldreomsorgen - ny central-upphandling av vård- och omsorgsboenden

Svar på remiss från äldreroteln.

Äldreförvaltningens förslag till beslut

Äldrenämnden godkänner förvaltningens yttrande som svar på remissen.

Gunnel Rohlin
Direktör

Raili Karlsson
Avdelningschef

Sammanfattning

Kommunfullmäktige beslutade hösten 2007 att införa ett valfrihetssystem för vård- och omsorgsboenden i Stockholms stad. En första central upphandling av entreprenaddrift av 14 boenden påbörjades i januari i år. Stadsledningskontoret har i ett tjänsteutlåtande tagit fram förslag till 11 boenden att ingå i den andra centrala entreprenadupphandlingen.

Äldreförvaltningen arbetar just nu med att ta fram en plan för stadens vård- och omsorgsboenden, servicehus och andra boenden för äldre. Då antalet personer 80 år och äldre minskar fram till ca år 2030 finns ett behov av att avveckla och/eller omstrukturera en del av stadens vård- och omsorgsboenden inom de närmsta åren.

Äldreförvaltningen anser mot denna bakgrund att det noga bör övervägas vilka boenden som är lämpliga att upphandla för entreprenaddrift och vilka som är mindre lämpliga. Det är därför viktigt att stadsledningskontoret i sitt förslag till

vilka vård- och omsorgsboenden som ska upphandlas har med alla tänkbara aspekter ur ett stadsperspektiv.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av äldreförvaltningens avdelning för strategi och planering. Kommunstyrelsens pensionärsråd och äldrenämndens handikappråd har tagit del av ärendet den 3 juni 2008.

Bakgrund

Kommunfullmäktige beslutade hösten 2007 att införa ett valfrihetssystem för vård- och omsorgsboenden i Stockholms stad. Av beslutet framgår bland annat att staden ska genomföra centrala årliga entreprenadupphandlingar av vård- och omsorgsboenden som idag drivs i kommunal regi. Målsättningen är att samtliga vård- och omsorgsboenden, exklusive servicehus, som idag drivs i egen regi ska vara föremål för upphandling inom en femårsperiod.

Den första centrala upphandlingen av entreprenaddrift av 14 boenden påbörjades i januari. Stadsledningskontoret har i ett tjänsteutlåtande tagit fram förslag till boenden att ingå i den andra centrala entreprenadupphandlingen samt principer för genomförande av upphandlingen och avtalens förvaltande. Stadsledningskontorets förslag till vilka boenden som ska ingå i den andra centrala entreprenadupphandlingen utgår från de aktivitetsplaner som stadsdelsnämnderna redovisat.

Stadsledningskontorets förslag:

Region och boende	Stadsdel	Typ av boende ¹ och platser
Innerstaden		
Riddargårdens vård- och omsorgsboende	Norrmalm	9 ÅH + 27 GB
Södermalm		
Sofiagården	Södermalm	20 ÅH + 30 GB
Nytorpgården	Södermalm	20 ÅH + 19 GB (1 KT)
Sjöstadsgården	Södermalm	25 SH + 32 GB (5 KT)
Västerort		
Hässelgården	Hässelby-Vällingby	22 ÅH + 85 GB + 29 GB Psyk
Kista äldreboende	Rinkeby-Kista	63 ÅH + 48 GB
Rinkeby äldreboende	Rinkeby-Kista	48 SH (42 Serv)
Tensta äldreboende	Spånga-Tensta	39 GB (7 KT)

¹ ÅH = Ålderdomshem, GB = Gruppboende, SH = Sjukhem, KT = Korttidsvård, Serv = Servicehus

Sydvästra		
Axgårdén	Hägersten-Liljeholmen	32 SH + 17 GB
Sydöstra		
Postiljonen	Farsta	26 ÅH + ca 60 SH (6 KT)
Stureby/Tussmötegården	Enskede-Årsta-Vantör	65 + 155 (11 KT)

Äldreförvaltningens synpunkter och förslag

Äldreförvaltningen arbetar just nu med att ta fram en plan för stadens vård- och omsorgsboenden, servicehus och andra boenden för äldre. I arbetet ingår även representanter för stadsledningskontoret, Micasa Fastigheter i Stockholm AB, två stadsdelsförvaltningar samt äldreroteln.

Utifrån faktiskt antal äldreomsorgstagare i mars 2008 och befolkningsprognos har USK på uppdrag av äldreförvaltningen gjort en framskrivning av det beräknade behovet av vård- och omsorgsboenden fram till och med år 2040. Då antalet personer 80 år och äldre minskar fram till ca år 2030 finns ett behov av att avveckla och/eller omstrukturera en del av stadens vård- och omsorgsboenden inom de närmsta åren. Vad gäller den framtida planeringen av stadens servicehus kommer även Äldreboendedelegations slutbetänkande i slutet av 2008 att få betydelse.

Den plan för stadens vård- och omsorgsboenden och servicehus som äldreförvaltningen tar fram kommer därför att innehålla förslag till förändringar med syfte att i vissa regioner minska antalet platser i vård- och omsorgsboenden. I arbetet med att ta fram förslag om vilka boenden som eventuellt bör avvecklas eller omstruktureras till annan verksamhet, finns en rad aspekter att ta hänsyn till. I planen kommer bland annat hänsyn tas till regionens behov av platser, planerade köp av enstaka platser enligt ramavtal, entreprenadavtal, fastighetsägare, fastigheternas underhållsbehov och driftekonomi samt lokaleffektivisering.

De vård- och omsorgsboenden som efter upphandling drivs på entreprenad av en privat utförare, kan staden under avtalstiden inte avveckla eller omstrukturera. Följaktligen kan i första hand vård- och omsorgsboenden som drivs i kommunal regi komma ifråga i de fall det finns behov av att avveckla eller omstrukturera boenden. I de fall staden redan innan upphandlingen känner till att förändringar planeras för ett eller flera boenden som ska ingå i en upphandling är det viktigt att detta framkommer i förfrågningsunderlaget.

Äldreförvaltningen anser mot denna bakgrund att det noga bör övervägas vilka boenden som är lämpliga att upphandla för entreprenad drift och vilka som är mindre lämpliga. I stadens anvisningar till aktivitetsplaner för upphandling och

konkurrensutsättning finns inga utarbetade rutiner för stadsdelsnämnderna att aktivitetsplanerna ska ha föregåtts av t.ex. en behovsinventering av verksamhetsområdet, fastigheternas underhållsbehov och driftekonomi eller fastighetsägare. Detta kan medföra att stadsdelsnämndernas aktivitetsplaner vad gäller val av vård- och omsorgsboenden kan ha sin utgångspunkt i olika orsaker från stadsdelsnämnd till stadsdelsnämnd. Äldreförvaltningen anser att det därför är viktigt att stadsledningskontoret i sitt förslag till vilka vård- och omsorgsboenden som ska upphandlas har med alla tänkbara aspekter ur ett stadsperspektiv.

Med anledning av de 11 förslag till boenden som ska ingå i den andra centrala entreprenadupphandlingen gör äldreförvaltningen följande noteringar ur ett region- och stadsperspektiv:

Innerstaden

Norrmalms stadsdelsnämnd har ansökt om stimulansmedel för ombyggnation av 10 kvarvarande servicehuslägenheter inom Riddargårdens vård- och omsorgsboende till ett gruppboende som planeras flytta från Väduren. Regionen är i behov av att minska antalet platser i vård- och omsorgsboenden. Detta kan bli svårt att genomföra mot bakgrund av att en stor del av Kungsholmens och Östermalms vård- och omsorgsboenden är uppbundna i entreprenadavtal. Äldreförvaltningens bedömning är dock att boenden i innerstaden generellt kommer att vara attraktiva i valfrihetssystemet.

Södermalm

I budget för 2008 anges att lokaler i första hand ska hyras hos staden eller stadens egna fastighetsbolag. Äldreförvaltningen konstaterar att de tre boenden som föreslås för Södermalm hyrs av olika privata fastighetsägare.

För stadsdelen Södermalm finns för tillfället inte behov av att minska antalet platser och då förslagen utgör relativt små boenden ser äldreförvaltningen, ur ett behovsperspektiv, inget som talar emot att lägga ut dessa boenden på entreprenad. Ur ett regionperspektiv, tillsammans med innerstaden, kan behov som uppstår i Södermalms stadsdelsnämnd tillgodoses av boenden i de andra stadsdelsnämnderna i innerstaden där ett överskott av platser kommer att uppstå.

Västerort

I västerort föreslås relativt många och stora boenden att ingå i centralupphandlingen. Mot bakgrund av att det redan finns andra entreprenader i regionen är det viktigt att ha i åtanke att detta kommer att påverka handlingsutrymmet vad gäller boendeplaneringen i regionen.

När det gäller Rinkeby äldreboende vill äldreförvaltningen påpeka att fastigheten är i behov av bland annat stambyte. I samband med arbetet med planen för stadens vård- och omsorgsboenden har dock konstaterats att då det inte finns något annat

vård- och omsorgsboende i Rinkeby kan detta tala för att boendet bör finnas kvar. Inom Rinkeby äldreboende finns 70 servicehuslägenheter (inte 42 som anges i SLK:s tabell). Mot bakgrund av att det inom avtalsperioden kan komma att beslutas om eventuella omstruktureringar av servicehuslägenheter till seniorboende/mellanboende/tygghetsboende, kan det innebära att dessa lägenheter därefter betraktas som ordinärt boende. Även detta förhållande bör därför framkomma i förfrågningsunderlag avseende Rinkeby äldreboende.

Sydvästra

Axgården utgör en del av Fruängsgården och är ett relativt litet boende. I regionen som helhet beräknas behovet att vara oförändrat de närmsta åren för att därefter öka något. Det är dock främst i Skärholmens stadsdelsnämnd som behoven ökar.

Sydöstra

Behoven i den sydöstra regionen beräknas minska ända fram till år 2030. Det är främst stadsdelsnämnderna Farsta och Enskede-Årsta-Vantör som står för denna minskning. Mot bakgrund av detta bör noga övervägas vilka boenden som läggs ut på entreprenad och därmed inte kan avvecklas.

Bilagor

1. ”Valfrihetssystem inom äldreomsorgen – ny centralupphandling av vård- och omsorgsboenden.” Tjänsteutlåtande av stadsledningskontoret.